

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูในศตวรรษที่ 21 เห็นความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน การวิจัยเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน สิ่งที่มีกล่าวถึงเสมอคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 5 และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างดี ดัง “มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 14) และ “มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 16) รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานครูในระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในมาตรฐานที่ 23 ด้วยว่า “ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ครูต้องมินิรักการอ่าน 2) ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) ครูต้องรู้วิธีการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12) และในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ครูประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้น ครู ซึ่งเป็นบุคคลที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของตนเอง มีความสามารถในการทำนวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามวัย ตามพัฒนาการและตามความถนัดของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในฐานะที่ครูต้องมีบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ครูต้องเป็นนักวิจัย นั่นคือ ครูต้องมีความสามารถใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อย่างดีของผู้เรียนได้ จะเห็นได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการสอนผู้เรียนทุกระดับชั้น ซึ่งจะประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ต่อด้านการศึกษา และยังเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลกในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 – 3)

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ และแก้ปัญหการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ สรชัย พิตลบุตร (2553 : 77) กล่าวถึงการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า สามารถนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มหรือชั้นเรียน ปรับปรุงวิธีการสอนและการวัดผลการเรียนของครูให้เหมาะสมกับตัวนักเรียนและวิชาที่สอน ตลอดจนใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน

ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยทั่วไปแล้วการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างง่ายเมื่อเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ เพราะมีขอบเขตการวิจัยค่อนข้างแคบทั้งในด้านเนื้อหา พื้นที่และเวลา ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่หรือทั้งหมดมักจะทำไปพร้อม ๆ กับการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนที่ครูกำลังสอนอยู่ ดังนั้นระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวกับการแผนงานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่ยุ่งยากซับซ้อน ครูทุกคนจึงสามารถทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้โดยใช้รูปแบบการวิจัยที่เป็นมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) วิธีดำเนินการวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นอกจากนี้การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้มาจากการสะท้อนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน และยังเป็นการพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้และด้วยหลักการสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการที่เน้นการสะท้อนผล ทำให้การวิจัยแบบนี้ส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และยอมรับในการข้อค้นพบร่วมกัน (สุวิมล ว่องวานิช. 2553 : 25)

จะเห็นได้ว่า การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและการที่ครูจะดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้นั้น ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการ ประกอบกับการพัฒนาครูด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ผ่านมา ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการทำวิจัย และคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือพัฒนาวิชาชีพครู การวิจัยของครูไม่เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในขณะนั้น มีทัศนคติทางลบต่อการทำวิจัย จ้างผู้อื่นทำวิจัย ไม่ได้นำวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนตามที่ควรจะเป็น (สุวิมล ว่องวานิช. 2553 : 4 – 6) และสอดคล้องกับผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่นักวิชาการนำเสนอไว้ในช่วงปี 2544 – 2550 สรุปได้ว่า ปัญหาการทำวิจัยของครูที่สำคัญคือ ครูมีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยไม่ถูกต้อง ไม่มีเวลาทำวิจัย มีปัญหาเรื่องการเขียน (บุญพร นิยมพลอย. 2544 : บทคัดย่อ, ยุทธพงษ์ อายุสุข. 2549 : บทคัดย่อ) และครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจจะทำวิจัยให้สำเร็จแต่มีอุปสรรค เช่น ขาดที่ปรึกษาในการทำวิจัย ไม่มีแหล่งความรู้ค้นคว้าเพิ่มเติม (พริดา ชูระเจน. 2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนแต่ขาดความรู้ ไม่มีเวลาและขาดที่ปรึกษาในการทำวิจัย

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าปัญหาที่ครูต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน แม้จะเป็นปัญหาที่เกิดกับครูแต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ยังเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้ทราบถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งทำให้ครูสามารถนำไปพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร และจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

สำหรับการพัฒนาครู สามารถแบ่งกลุ่มครูที่จะพัฒนาได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มครูประจำการ ซึ่งเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูอยู่แล้ว ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเพื่อพูนความรู้ความชำนาญที่มีอยู่เดิมให้มีความก้าวหน้าและทันสมัย เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมืออาชีพมากขึ้น และ กลุ่มที่สองคือ กลุ่มครูก่อนประจำการ เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์ โดยควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานครู (นันทกาญจน์ ชินประห์ชัย. 2553 : 8) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะกลุ่มครูก่อนประจำการ หรือกลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งถือว่าเป็นอนาคตและกำลังสำคัญของบุคลากรครู ซึ่งควรจะต้องมีทักษะในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ในส่วนของนโยบายด้านการผลิตครู ครุสภาได้กำหนดสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพ ครูไว้ว่าจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นครู ปรัชญาการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรม จิตวิทยาสำหรับครู หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ (ราชกิจจานุเบกษา. 2556 : 43 – 47) ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่จบหลักสูตรการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (1) มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ (2) มีสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้บังเกิดผลต่อการศึกษา และผู้เรียน (3) มีสมรรถนะประจำสายงาน และสมรรถนะเฉพาะของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระ มีการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหาและพัฒนางานด้วยกระบวนการวิจัย (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2552 : 8)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2552 : 7 - 9) ได้มีการจัดให้นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ฝึกสอน) ในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปี ภายใต้การนิเทศร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ได้แก่ ปฏิบัติงานสอนในชั้นเรียน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การจัดทำโครงการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานบริการของโรงเรียน ศึกษาและบริการชุมชน และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาทุกคนจะต้องทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 เรื่อง ในภาคเรียนที่ 2 มหาวิทยาลัยได้จัดอาจารย์นิเทศให้กับนักศึกษาจำนวน 2 ฝ่าย ได้แก่ อาจารย์นิเทศจากมหาวิทยาลัย และอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน (อาจารย์หรือครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่นักศึกษาปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์) การทำวิจัยของนักศึกษาจะอยู่ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย และการประเมินงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก็จะอยู่ภายใต้การให้คะแนนของอาจารย์ทั้ง 2 ฝ่ายด้วย

คณะครุศาสตร์ได้ดำเนินการจัดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ไปปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ณ สถานศึกษาเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อให้นักศึกษาได้

ทดลองนำความรู้ที่ได้จากทฤษฎีทางวิชาการศึกษา ทักษะ กระบวนการ และอุดมคติต่อวิชาชีพครูไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา ซึ่งเป็นโอกาสที่นักศึกษาจะได้พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ และความเจริญงอกงามในวิชาชีพครู นอกจากนี้ยังได้เผยแพร่ผลงาน นวัตกรรม และแนวคิดใหม่ๆ จากองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2552 : 3)

จากสภาพการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งได้ทำหน้าที่สอนรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ภาควิชาเทคนิคการศึกษา คณะครุศาสตร์ จึงเห็นความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีทักษะในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างทันทั่วถึง ดังนั้นจึงสนใจจะดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยผลสัมฤทธิ์ของผลการพัฒนาครูจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูด้วยตัวเองแล้ว คุณค่าแห่งการเปลี่ยนแปลงยังก่อให้เกิดผลกับผู้เรียนจนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้ในการพัฒนาครู และเป็นแนวทางที่หน่วยงานทางการศึกษา
2. ดำเนินการเผยแพร่หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการตีพิมพ์ลงในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และวารสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และใช้ในการพัฒนาครู ซึ่งเป็นการบริการวิชาการให้แก่ท้องถิ่น
4. เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ

5. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้รับการพัฒนาความรู้ในวิชาชีพที่จำเป็น จนสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง และสามารถเขียนรายงานการงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี 5 ปี ภาคปกติ ที่คงสภาพการเป็นนักศึกษาของคณะครุศาสตร์ ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี 2556 – 2559 จำนวน 3,433 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี 5 ปี ที่คงสภาพการเป็นนักศึกษาภาคปกติของคณะครุศาสตร์ ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2560 จำนวน 770 คน ผู้วิจัยได้สุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 145 คน โดยวิธีการใช้เกณฑ์ร้อยละ 19 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่

1) ภาคทฤษฎี จำนวน 18 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1.1) หน่วยที่ 1 เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 3 ชั่วโมง
- 1.2) หน่วยที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 1.3) หน่วยที่ 3 เรื่อง การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ (การเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้)/แนวทางแก้ไขปัญห จำนวน 3 ชั่วโมง
- 1.4) หน่วยที่ 4 เรื่อง วิธีดำเนินการวิจัย / วิธีการแก้ปัญหา จำนวน 3 ชั่วโมง
- 1.5) หน่วยที่ 5 เรื่อง การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 3 ชั่วโมง
- 1.6) หน่วยที่ 6 เรื่อง การนำเสนอโครงร่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 3 ชั่วโมง

2) ภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 2.1) การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน
- 2.2) การเขียนรายงานการวิจัย

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรต้น คือ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรตาม คือ

- 1) หลักสูตรมีประสิทธิภาพ
- 2) ผลสัมฤทธิ์ของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม
- 3) ความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม
2. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้และทักษะด้านวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จนสามารถปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นแผนที่ได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีพัฒนาการในด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมใหม่โดยการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาความรู้ความเข้าใจปฏิบัติจริงของกลุ่มเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ โดยแบ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็น 3 ระบบดังนี้

1) **ระบบศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม** หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์ ในด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2) **การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม** หมายถึง การจัดเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรม

3) **การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม** หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผลการประเมินคุณภาพรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

3.1) **ผลสัมฤทธิ์ของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม** หมายถึง ความรู้ของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

3.2) **ผลการประเมินคุณภาพรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน** หมายถึง ความสามารถในการทำวิจัย โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินคุณภาพรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม

3.3) **ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม** หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ด้วยกระบวนการ PAOR และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผนการวิจัย (Plan) เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2) การลงมือปฏิบัติ (Action) ดำเนินการแก้ไขปัญหา พัฒนาผู้เรียนหรือทดลองตามแผนที่กำหนดไว้

3) การสังเกต (Observe) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียน

4) การสะท้อนกลับ (Reflect) นำข้อค้นพบหรือผลการวิจัยที่ได้ย้อนกลับไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

